

INFORMACJE DOTYCZĄCE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH PODMIOTU BĘDĄCEGO OSOBĄ FIZYCZNĄ, SPEŁNIANIAJĄCEGO WARUNKI DEFINICJI „MŁODEGO ROLNIKA” WRAZ ZE SZCZEGÓŁOWYM WYKAZEM KIERUNKÓW STUDIÓW, ZAWODÓW ORAZ TYTUŁÓW KWALIFIKACYJNYCH, A TAKŻE RODZAJEM DOKUMENTÓW POTWIERDZAJĄCYCH POSIADANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH ROLNICZYCH, W TYM STAŻU PRACY

Szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów oraz tytułów kwalifikacyjnych, potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych oraz rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych.

Warunek dotyczący kwalifikacji zawodowych **podmiotu będącego młodym rolnikiem**, o którym mowa w § 6 ust. 2 rozporządzenia dla typu operacji „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000”, uważa się za spełniony, jeżeli osoba fizyczna posiada:

- 1) **stopień naukowy doktora nauk rolniczych lub nauk weterynaryjnych lub ukończone studia trzeciego stopnia w dziedzinie nauk rolniczych lub w dziedzinie nauk weterynaryjnych.**

Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe w takim przypadku jest dyplom uzyskania tytułu doktora nauk rolniczych lub doktora nauk weterynaryjnych, lub świadectwo ukończenia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich) w dziedzinie nauk rolniczych lub w dziedzinie nauk weterynaryjnych; lub

- 2) **ukończone studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie, lub studia magisterskie, na kierunku rolnictwo, ogrodnictwo, weterynaria - w przypadku, gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt, technika rolnicza i leśna, zootechnika lub na kierunkach studiów, w ramach których zakres kształcenia albo standardy kształcenia obejmują treści związane z działalnością rolniczą, w wymiarze łącznym co najmniej 200 godzin lub co najmniej 30 punktów uzyskanych w ramach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów Zaliczonych (European Credit and Accumulation System).**

Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe jest w takim przypadku dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, lub studiów wyższych magisterskich na ww. kierunku; lub

- 3) **ukończone studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie, lub studia magisterskie, na kierunku innym niż wymienione powyżej (w pkt 2), oraz co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie.**

Dokumentem potwierdzającym posiadanie wykształcenia wyższego jest dyplom ukończenia studiów wyższych. Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe jest w takim przypadku dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, lub studiów wyższych magisterskich oraz udokumentowany 3-letni staż pracy w rolnictwie; lub

- 4) **ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością rolniczą (za studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością rolniczą uznaje się studia, których program obejmuje treści związane z działalnością rolniczą w wymiarze co najmniej 150 godzin).**

Dokumentem potwierdzającym ukończenie studiów podyplomowych jest świadectwo ich ukończenia; lub

- 5) **kwalifikacje w zawodzie technika rolnika, ogrodnika, architektury krajobrazu, hodowcy koni, pszczelarza, weterynarii - w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt, agrobiznesu, mechanizacji rolnictwa, mechanizacji rolnictwa i agrotroiki, turystyki wiejskiej.**

Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe w ww. zawodach w takim przypadku jest:

a) świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem zawodowym albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe

b) świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie średnie wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodzie, odpowiednio:

– technik rolnik:

– łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, lub

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.03. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej,

– technik ogrodnik:

– łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.18. Planowanie i organizacja prac ogrodniczych, lub

– łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.05. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.18. Planowanie i organizacja prac ogrodniczych,

– technik architektury krajobrazu:

– łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.21. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu, lub

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.21. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu,

- technik hodowca koni:

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.19. Organizowanie chowu i hodowli koni oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.20. Szkolenie i użytkowanie koni,

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.19. Organizowanie chowu i hodowli koni lub RL.06 Jeździectwo i trening konia oraz RL.20. Szkolenie i użytkowanie koni,

- technik pszczelarz

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej,

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.04. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej

- technik weterynarii

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.9. Prowadzenie chowu, hodowli i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.10. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu usług weterynaryjnych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.11. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu realizacji zadań inspekcji weterynaryjnej, lub

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.10. Prowadzenie chowu i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.11. Wykonywanie czynności pomocniczych w zakresie usług weterynaryjnych oraz kontroli i nadzoru weterynaryjnego;

- technik agrobiznesu

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.6. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie, lub

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.03. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację RL.07. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie;

- technik mechanizacji rolnictwa

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie, oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.43. Organizacja prac związanych z eksploatacją środków technicznych stosowanych w rolnictwie,

- technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie, oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.46 Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie, lub

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację MG.03 Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie i świadectwo potwierdzające kwalifikację MG.42. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie;

- technik turystyki wiejskiej

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację T.7. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich i świadectwo potwierdzające kwalifikację T.8. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego; lub

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację TG.08. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich i świadectwo potwierdzające kwalifikację TG.09. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego;

6) kwalifikacje na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia w zawodzie: rolnik, ogrodnik, pszczelarz, mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych.

Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe w ww. zawodach w takim przypadku jest:

a) świadectwo ukończenia szkoły zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia z uzyskanym tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom ukończenia szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia z tytułem wykwalifikowanego robotnika albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe,

b) świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe wraz ze świadectwem (świadectwami) potwierdzającym kwalifikację w zawodzie w ww. wymienionym zawodzie (tj. w pkt. 6), odpowiednio:

- rolnik – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej lub RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej

- ogrodnik – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych lub RL.05. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych,

- pszczelarz – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej lub RL.04. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej,

– mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie, lub - świadectwo potwierdzające kwalifikację MG.03. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie;

c) zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje, wymienionymi w lit. b); lub

7) tytuł wykwalifikowanego robotnika lub tytuł mistrza, albo tytuł zawodowy lub tytuł zawodowy mistrza w zawodzie rolnik, ogrodnik, pszczelarz, mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych, uzyskany w formach pozaszkolnych oraz co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie.

Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe w przypadku tytułu wykwalifikowanego robotnika lub tytułu mistrza albo tytułu zawodowego lub tytułu zawodowego mistrza – świadectwo z tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom z tytułem mistrza, uzyskane na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 12 października 1993 r. w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych (Dz. U. poz. 472) lub świadectwo uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom uzyskania tytułu zawodowego mistrza na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 lutego 2006 r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych (Dz. U. poz. 216); lub

8) wykształcenie średnie oraz co najmniej 4-letni staż pracy w rolnictwie.

Dokumentem potwierdzającym posiadanie wykształcenia średniego jest świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, umożliwiającej uzyskanie świadectwa dojrzałości. Dodatkowo wnioskodawca posiadający wykształcenie średnie musi wykazać 4 letni staż pracy w rolnictwie.

Staż pracy w rolnictwie

Za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres, liczony do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w którym Podmiot:

- **podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników jako rolnik lub domownik lub ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).**

Dokumentem potwierdzającym staż pracy w takim przypadku jest zaświadczenie właściwej jednostki organizacyjnej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników lub dokument potwierdzający podleganie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);

- **był zatrudniony w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę, na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej.**

Dokumentem potwierdzającym staż pracy w tym przypadku jest świadectwo pracy wydane przez pracodawcę na podstawie przepisów prawa pracy obowiązujących w Polsce lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

- **wykonywał pracę związaną z prowadzeniem działalności rolniczej w charakterze członka spółdzielni produkcji rolnej.**

Dokumentem potwierdzającym staż pracy w tym przypadku jest świadectwo pracy wydane przez pracodawcę na podstawie przepisów prawa pracy obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)

- **odbył staż dla bezrobotnych, obejmujący wykonywanie czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej.**

Dokumentem potwierdzającym staż pracy w tym przypadku jest zaświadczenie o odbyciu stażu dla bezrobotnych w gospodarstwie, wydane przez starostę lub – w przypadku odbycia takiego stażu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – odpowiedni dokument wydany przez właściwy organ lub instytucję tego państwa.